

(המשך מעמוד 15)
רבין, לתמוך בשרון, ואף להעניק לו
עצות חיוניות, בלתי-הזדמנות, כמו לסגור

וולטר מונדייל, בשום פנים לא גארי
הארט, וכווראי שהוא מתחלף מעצם
איזכור שמו של ג'סי ג'קסון.

הוא איננו מיידל עוד לניסים - הוא רק מקווה למנוע הידרדרות

את המים לנצורי ריי. אבן לא חשך
את שיבטו מרבין. זכיר את תמיכתו
בהפצצות על קהיר ב-1970, וניהל

מצד שני הוא הרבה יותר מציאותי
מרוכב המדינאים הישראליים בנושא
הסובייטי, מדגיש את שמרנותם של

אבן בביתו

איש אמיד ביותר, איננו נטול סנובזים

יותר פסיכולוגי מאשר פוליטי. הוא
נועד לנתק את אירופה מארצות
הברית.

● על המלחמה הקרה: רק
סטאלין אשם.

● על דויקיום בשלום: דיפלומטיים
מערביים חייבים תמיד להטיל
ספק בהצהרות שלום סובייטיות, אלא
אם כן הן מקרומות אינטרס של ברית
המועצות.

● על הרתעה גרעינית: בעידן
הגרעיני היכולת להשמיד את האוייב
באורה מוחלט, והכושר לשאת ולתת
עמו, הם חיוניים באותה מידה לשמירת
השלום.

● על פירוק החימוש: אינו
מעשי. אי אפשר לעצור קידמה
טכנולוגית. הכוח הגרעיני אינו מושך
מבחינה מוסרית, אך הוא יותר מעשי
בפירוק נשק.

כל העמדות שלו בנושא הבינאי-
לאומי, ובעיקר ביחסי המעצמות
והנשק הגרעיני, מעמידות אותו באורח
נחרץ בצד הימני הקיצוני של המפה
הפוליטית בעולם המערבי. בנושא זה,
וכן ביחסו העויין למדינות הבלתי-
מודהות, הוא אינו שונה בהרבה
ממדינאים ימניים אחרים, כמו חיים
הרצוג ואפילו שיחמה דיניץ.

אומץ-לב

ויתר חופשיות

אבן אינו מרבה להתבטא
בנושאים פנימיים. הוא אמר להעולם
הזה שאיננו מעוניין לחזור לתפקיד
שרהחינוך, בו נשא בשנות ה-60. עם
זאת, חברותו במיפלת העבודה, איננה
מיקרית כמו זאת של דיניץ והרצוג.

הוא הביא לפגישה עם העולם הזה
צילום של מורעה מ-1938, המספרת
על ריון במועדון הוויכוחים היוקרתי
של אוניברסיטת בירמינגהם, בה הגן
על הסוציאליזם נגד השמרנים, בצוותא
עם הפרופסור האנגלי האגרי, הרולד
לאסקי.

עם זאת, ביקורתו על מפא"י
ההיסטורית היא ליברלית. המיפלה
נטתה לריכוניות, ולהתערבות רבה מדי
בענייני הפרט. הוא היה רוצה מאוד
בקואליציה של מערך שינוי-ליברל
ליים. קרוב מאוד, בעצם, בכל עמדותיו
לח"כ אמנון רובינשטיין.

קשה לקבוע אם הקאריירה
הדיפלומטית העשירה של אבן
אומנם נגמרה. רבים סבורים
שעוד נבנו לו עלילות,

ומציינים שהוא מתבטא בשונה
האחרונה ב"תראומין לב
ובית-החופשיות". אבל את
ההצהרה המפורשת שלו
להעולם הזה, שהיא בלתי-
אופיינית אבל חשובה לאין
שיעור מבחינה פוליטית,
אי-אפשר לקחת חזרה. מבלי
לאבד את שארית האמינות.
אבא אבן הצהיר, באורח בלתי-
משתמע לשתים פנים, שהוא ילך
לפילוג, אם פרס ורכיב ממשלת
אחדות לאומית.

חיים ברעם

אבן במרכז מיפלתו

הצבעתי? הצבעתי! כתבתיו! אז אני שותף!

אבן על עריץ, רבין, רפול, פרס וקיסנינג'ר

הפולקלור

הושלכותה הגלובאלית והאזוריות. גולדה פטרה אותו
בתנועת-ידי מזלולת. שום ריון כזה לא נערך.

גם בפרשת התנגדות למינויים של יצחק רבין, ואחריו
גם שימחה דיניץ, לתפקיד-המפתח של שגריר באר-
צות-הברית, בתקופת כהונתו כשר-החוץ, גילה אבן יותר
משמץ של הססנות. את התנגדותו לרבין הוא הסיר אחרי
לחץ משולש ולוי אשכול, פינחס ספיר, גולדה מאיר. את
דיניץ הוא תקף כעיתונות, ואף אמר לו שהוא איננו
המועמד שלו, אך לכסוף נשבר מחמת לחצה של גולדה.
שגיגתו של אבן היא בריטית טיפוסית, ולא תמיד
מצאה מסילות לליכום של העסקים המיוחד-אירופיים
וירשיים הצבריים המהוספסים, המאיישים בהמוניהם את
מחנה תנועת העבודה.

כמה ממיטב היציו של אבן והפנו כלפי הצברים מדור
חש"ה, פרי של ניכור הרדי, שתוצאותיו היו לא-פעם
קשות ביותר עבור האנגלר-סכסי הסופר-רגיש.

● אבן על אריק שרון:
"שרון הוא הפיל היחיד בהיסטוריה, הלוך עימו לכל
מקום את חנות-החריטה הגידת שלו."

● אבן על יצחק רבין, אחרי פירסום סיפור
של רבין. פינחס שרת:
"עדיין לא קראתי את כל הספר בעיון, ולכן עוד
מוקדם להסיק, שאין בו אפילו מילה אחת אמת."

רבין האוייב המושבע ביותר של עצמו לא כל זמן
שאני חי"

● אבן על קברניטי מילחמת-הלבנון, בגין
ושרון:
"שני האנשים הפחות-צנועים והפחות-ענווים שחיו
א-פעם. עליהם אמרו חז"ל: מי שיש בו גסות-דוח, שכניה
מייללת עליו."

● אבן על רפול:
"הרמטכ"ל רפאל איתן טוען שפרט לקוסטה-ריקה
איש לא הכיר בישראל בגבולות '67. יש להזכיר לו
ששר-החוץ הסובייטי, אנדריי גורמיקו, הצהיר באחרונה
שוב בגבולות יוני '67 הם לגיטימיים. המסקנה המת-
בקשת היא, שהרמטכ"ל אינו תמיד בקאי בנושא שהוא דן
בו."

יחסו לשימון פרס שונה, חרף הכעס על בגידתו
החדשה. הוא מסתפק בכמה שגיגותיו, עובר במהירות
להזכיר קיסנינג'ר, לגמרי מבקרה, בהגדרה
שנוערה לתאר את שרה-החוץ האמריקאי לשעבר:
"קיסנינג'ר אינו משקר מתוך הכרח, אלא מכיוון שזה
טבוע באופיו."

אבא אבן חי בישראל כרציפות רק מ-1959, עם שובו
מעשר שנות כהונה בארצות-הברית ובא"ס כשגריר. עוד
לפני כן היה חלק בלתי-נפרד מהפולקלור הישראלי.
אפריים קישון נהג לתאר בהתפעמות את נאומיו הנפלאים
בא"ס, ואת נציגי האומות אחרי-התרהמה, המעללים
במילונים אנגליים עביכרס, כדי לחבין את שיפעת
שקראתי הנדירות. שהפיקה לשונו העשירה של אבן.
האגדה המפורסמת ביותר על אבן קשורה בשמו של
ראש-הממשלה הראשון של ישראל, דויד בן-גוריון. כמו
משה שרת, התנגד גם אבן למיבצע סיני ב-1956. וראה בו
מעשה תרפתקני מסוכן. כשגריר בא"ס הוא הגן עליו
באורח מבריק, ורק אחר-כך שלח מיברק-מחאה נועם
לבן-גוריון. תשובתו של ראש-הממשלה כבר נכנסה
להיסטוריה. "גם לי היו כמה ספקות", כתב בן-גוריון, "עד
שקראתי את נאום הנפלא במועצת-הביטחון, והשתכ-
נעתי לחלוטין בצידקת המלחמה."

בידשלים מספרים על אבן אגדה מוצלחת עוד יותר.
שאינה ידועה עדיין לציבור הרחב. ב-1965 התפלגה רפ"י
ממפא"י על רקע פרשת-לבון. אבן נשאר במפא"י. היריבה
לתקוף באסיפות-בחירות את בן-גוריון, שעמד בראש
רשימת רפ"י. מטה-הבחירות של מפא"י בירושלים החליט
לשלוח את אבן לגאום בשפה הפרסית, כעצרת מיוחדת
של יצאי איראן, מבוגרים, אבן תקף בחריפות רבה את
"הוקן", כפרסית קלאסית יפהפיה. כמה עקיצות מושחזות.
הועתקו מחצרו של המלך דרייווש, בזמן מלחמתו
הנאושת נגד אלכסנדר מוקדון.

הפרסים הזקנים האוינו כמה פעור. בהערצה מופגנת.
למרבה הרעה הם לא הבינו אפילו מילה אחת. רק השם
העברי "בן-גוריון", שחזר על עצמו עשרות פעמים היה
מוכר. הם גם הגיבו כהתאם. בכל פעם שאבן השמיע את
שם בן-גוריון, מחאו זיקנה-הערה כף בהתלהבות רבה.

שגיגות בריטיות טיפוסיות. אבן ידוע יותר
בשגיגותו מאשר באומץ-ליבו המופלג. בתחילת 1970
הוא ביקש ליוזם ריון בסיעת המערך בכנסת על הנושא
הפלסטיני. ראש-הממשלה, גולדה מאיר, ועמה על
שרה-החוץ שלה מעז העלות בעייה של עם. שלגבי
ידה אינו קיים כלל ועיקר. היא קראה לאבן, ושאלה
אותו, בנוכחות עסקני מערך, אם אומנם הוא רוצה לרבר
בסיעה על הפלסטינים. אבן נסוג: לא התכוונתי
לפלסטינים. גימגם, אלא לבעייה המיוחדת-יבנית

פולמוס לוהט עם כל הניצים במערך
על המשך תמיכתם בשרון.
הוא המשך להטיף נגד סיפוח
הגדה, ואף גינה את שקריו של בגין,
שניסה לספר שכוחות ישראליים יוכלו
להישאר כשטחים אחרי חמש שנות
האוטונומיה, בניגוד להסכמי קמפ
דייוויד, המדברים רק על סידורי
ביטחון כלליים.

שלהי שנת '82 ותחילת '83 הישרו
עליו הלה-רוח של חשבון נפש.
הוא הודה שהוא מצטער על
חלקו במניעת סיוע אמריקאי
למצרניים בבניית סכר אסואן
(החלטה שהניעה את עבר
אלי-אצאר לסנות לסובייטים,
ושינתה את המפה המדינית
במרחב).

הוא הרגיש את תולדתו הרבה
באמריקאים, ואת העצמות החסית
של הערבים העשירים יותר לעומת
ישראל, ציין בפסימיות קיסנינג'רית
טיפוסית, שהוא איננו מיידל עוד
לניסים, ורק מקווה שיוכל למנוע את
התדרדרות המצב לאסון גדול עוד
יותר.

אבן הוא מדינאי מקובל
באירופה. השבוע חזר מבניס
ראשו האינטרנציונל הסוצי-
אליסטי בשפילה, אנגליה. פרס
שלה איתו כנציגו, בנסיון
(מוצלח) לפים אותו. אבן חזר
מאוסר. הוא הטיף לנציגים
האירופיים על הערך סולידארי-
יות ביניהם, מנע (באורח טי-
פוס) החלטה נגד ממשלת
ישראל, והצליח להעביר במקו-
מה החלטה שתתמוך במדיניות
מיפלת העבודה, כפי שהוא
הציג אותה.

הוא נמנע, כמוכן, לציין שהוא
תומך בעירנות אמריקאית כלפי
ניקארגואה. את זה ניתן לומר ככל
פרום ישראלי, אפילו השמאל בשר-
אל הוא פרו-אמריקאי, אבל לא כניסוס
סוציאליסטי אירופי. קשה לומר שהוא
תומך נלהב במיליטנטיות של רונאלד
רגן. כוידה הבינלאומית הוא מעין
שמדו מתוו, נוסח לינדו ג'נסו או